

Az Új Polgári Törvénykönyv magyarázata

A NEHÉZSÉGCIKKELY

- a Polgári Törvénykönyvben újonnan bevezetett intézmény, (1271. sz. cikk): az Új Polgári Törvénykönyv előír egy szabályt és egy kivételt a szerződés teljesítése területén, amikor a szerződés megkötése alkalmával a felek által figyelembe vett körülmények megváltoztak és a szerződés az egyik fél részére túlzott feladattá vált.
- ez egy olyan helyzet, amelyben a bíróság beleavatkozik a szerződésbe

SZABÁLY: „*A felek kötelesek teljesíteni a kötelezéseiket, akkor is, ha a teljesítésük visszterhesebb lesz, akár a saját kötelezéseik teljesítéseinek költségei felemelkedése-, akár az ellenszolgáltatás értéke csökkenése nyomán*”.

Ez első bekezdés szerint, a szerződés minden fele kell, hogy teljesítse a köteleését a szerződés záradékai szerint, akkor is, ha a saját kötelezettség **visszterhesebb** lett, mint a szerződés megkötése időszakán látszott, megterhelve az eredeti, kölcsönös szolgáltatások között feltételezett egyensúlyt.

KIVÉTEL: *abban az esetben, ha a teljesítés **túlságosan visszterhes** lett a körülmények egy kivételes változása nyomán, amely nyilvánvalóan igazságtalanul kényszerítene az adóst, hogy teljesítse a köteleését, a bíróságnak lehetősége van beavatkozni a szerződésbe.*

A bíróság által hozható határozatok:

- a szerződés hozzáhangolása azzal a céllal, hogy méltányosan megosssa a felek között a veszteségeket és a nyereségeket, amelyek a körülmények változásából erednek;
- a szerződés beszüntetése az általa megszabott időpontban és feltételek között.

A bíróság beavatkozásának feltételei

Ami a törvényszéknek a szerződésben való beavatkozást okozhatja, nem a körülmények akármilyen változása, hanem több feltétel *összesítő* jelenléte szükséges:

- az az elem, amely az adós kötelezettségének túlzott jelleget vált ki, ne létezzen a szerződés megkötése időpontján, hanem ez időpont után kell, hogy megjelenjen;
- a körülmények változása, továbbá ezek kiterjedése, ne lett volna figyelembe véve és nem is lehetett volna figyelembe véve az adós által, értelmesen, a szerződés megkötése időpontjában;
- az akadályban helyezett fél nem vállalta (kifejezetten, vagy a szerződés természete által), hogy a zavaró esemény kockázatát viselje, és ne is lehessen, értelmesen, feltételezni, hogy elvállalta volna ezt a kockázatot;
- az adós megpróbálta volna, egy értelmes időszakban és jóhiszeműen, a szerződés ésszerű és méltányos

"Jönnek a Törvénykönyvek" projektus

Ez az anyag tartalma nem jelenti az Új Polgári Törvénykönyv hivatalos értelmezését és nem terjed ki a témakör minden aspektusára

hozzáhangolása megtárgyalását.

Ahogy az utóbbi szövegből kitűnik, a bíróság megkeresése csak a túlságosan visszterhessé vált kötelesség adása intézkedésének második lépése, az adós köteles, mint a bírósági megkeresést megelőző feltétele, hogy megpróbálja a tárgyalást a másik féllel, a szerződés hozzáhangolása megszerzése céljából.

A megteremtett egyensúlyzavarás

Szükséges, hogy az új körülmények egy bizonyos súlyosságú egyensúlyzavarást teremtsenek, amelyet vagy *in concreto* értékel a bíró, vagy *in abstracto* a törvényhozó, aki egy küszöböt állíthat fel, amely mögött a szolgáltatások egyensúlyzavarását nehézségcikkelynek tekintik.

Megfigyelhető, hogy a **szabály alkalmazása (amely a szerződésen keresztül vállalt kötelességek pontos teljesítésére vonatkoznak)** és a **kivétel alkalmazása (amely feltételezi a szerződés, a bíróság beavatkozása nyomán létrejött hozzáhangolását)** közötti különbség elég nehezen állapítható meg, a bíróság kötelessége megkülönböztetni azokat a helyzeteket, amikor az egyik fél kötelessége **"visszterhesebb"** vagy **"különösen visszterhes"** lett.

Az új körülmények igen súlyos gazdasági állapotba kell, hogy helyezze. Egy példa erre az lenne, hogy éppen csőd helyzetbe kerülne, de a lehetséges csőd nem az egyedüli eset, amely maga után vonná a nehézségcikkely elmélete alkalmazását.

Más intézetekkel szemben való megkülönböztetés

Különbséget kell tenni a **nehézségcikkely** és a **sérelem** között, a lényeges az az időpont, amikor megjelenik a szolgáltatások közötti egyensúlyzavar. A sérelem esetében a szolgáltatások közötti látható aránytalanságot a közös akarat keletkezése időpontján értékelik, mialatt a nehézségcikkelyt a teljesítés időpontján értékelik. A nehézségcikkely esetében, a közös akarat keletkezése időpontján nem létezik egyensúlyzavar a felek szolgáltatásai között, hanem az egyensúlyzavar utólagosan jelenik meg.

Ugyanakkor, különbséget kell tenni a **nehézségcikkely** és a **kényszerhelyzet** között is. Ami a kényszerhelyzetet illeti, olyan esemény jelenlétében vagyunk, amelyet nem lehetett előre látni, és nem is lehetett megakadályozni az adós által, aki, ily módon látja, hogy a kötelessége teljesítésére képtelen lesz, mialatt a nehézségcikkely esetében biztos, hogy a kötelességet nem lehetetlen teljesíteni, csak hogy visszterhesebb, és abban az esetben, ha az adós teljesítené, akkor magára vonná a csődállapotot. A kényszerhelyzet nem vezethet, mint a nehézségcikkely, a szerződés hozzáhangolásra, hanem csak a felfüggesztésére, vagy a hatásai megszüntetésére.

"Jönnek a Törvénykönyvek" projektus

Ez az anyag tartalma nem jelenti az Új Polgári Törvénykönyv hivatalos értelmezését és nem terjed ki a témakör minden aspektusára